

Nadomestni predlog resolucije

1.2.2011

A7-0025/1

Predlog spremembe 1

Ilda Figueiredo, Patrick Le Hyaric, Gabriele Zimmer, Thomas Händel, Nikolaos Huntis (Nikolaos Chountis), Kartika Tamara Liotard

v imenu skupine GUE/NGL

Poročilo

A7-0025/2011

Ria Oomen-Ruijten

o zeleni knjigi za ustrezne, vzdržne in varne evropske pokojninske sisteme (2010/2239(INI))

Odbor za zaposlovanje in socialne zadeve

KOM(2010)0365 – 2010/2239(INI)

NADOMESTNI PREDLOG RESOLUCIJE EVROPSKEGA PARLAMENTA

o zeleni knjigi za ustrezne, vzdržne in varne evropske pokojninske sisteme (2010/2239(INI))

Evropski parlament,

- ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 7. julija 2010 z naslovom Zelena knjiga za ustrezne, vzdržne in varne evropske pokojninske sisteme (KOM(2010)0365),
- ob upoštevanju poročila Evropskega ekonomsko-socialnega odbora o sporočilu Komisije z dne 7. julija 2010 z naslovom Zelena knjiga za ustrezne, vzdržne in varne evropske pokojninske sisteme¹,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 8. junija 2010 o trajnostnih sistemih socialne varnosti za doseg primernih pokojnin in ciljev glede socialne vključenosti in sklepov Sveta z dne 17. novembra 2010 o skupnem poročilu Odbora za ekonomsko politiko in Odbora za socialno zaščito o pokojninah,
- ob upoštevanju sklepov Sveta z dne 6. decembra 2010 o ustreznih, varnih in vzdržnih pokojninah za vse evropske državljane,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 6. maja 2009 o dejavnem vključevanju oseb, izključenih s trga dela²,
- ob upoštevanju svoje resolucije z dne 9. oktobra 2008 o spodbujanju socialne vključenosti in boja proti revščini, vključno z revščino otrok, v EU³,
- ob upoštevanju člena 48 svojega poslovnika,

¹ XXXX

² P6_TA(2009)0371.

³ UL C 9E, 15. 1. 2010, str. 11.

- ob upoštevanju poročila Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve ter mnenj Odbora za ekonomske in monetarne zadeve v skladu s členom 50 poslovnika, Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov (A7-0000/2010),
- A. ker so pokojnine in pokojninski sistemi primarna odgovornost držav članic, ki imajo v skladu z načelom subsidiarnosti izključno pristojnost pri odločanju o načinu financiranja in organiziranja pokojninskega sistema,
- B. ker je finančna kriza povzročila rast brezposelnosti, večjo revščino in socialno izključenost ter rast proračunskega primanjkljaja v številnih državah članicah, prizadeti pa so tudi financirani pokojninski sistemi,
- C. ker države članice s pokojninskimi reformami v preteklih dveh desetletjih enostransko zamrzile ali zmanjšale prispevke, ki jih plačujejo delodajalci, in povečale skupne prispevke, ki jih plačujejo zaposleni, s čimer so breme skupnega financiranja pokojnin prenesle na posameznika,
- D. ker je bil ta pristop podprt z odprto metodo usklajevanja pokojnin na ravni EU, ki se je zavzemala za zmanjševanje stroškov v pokojninskih sistemih, da bi zagotovili njihovo „finančno vzdržnost“, podaljšanje delovne dobe, zvišanje dejanske upokojitvene starosti v povprečju EU za najmanj pet let (Evropski svet v Barceloni 2002) ter nedavno podaljšanje obveznega prispevnega obdobja za pokojnine in zvišanje zakonske upokojitvene starosti,
- E. ker sistem pokojninskega sistema na treh stebrih, za katerega se zavzemajo EU, Mednarodni denarni sklad in Svetovna banka, sestoji iz skrčenega prvega stebra zakonsko predpisanih pokojnin, ki zagotavlja le „osnovno“ pokojnino, drugega stebra financiranih sistemov poklicnih pokojninskih zavarovanj in tretjega stebra individualnega pokojninskega varčevanja; ker se je izkazalo, da ta sistem ne deluje, saj ne zagotavlja varne in ustrezne skupne pokojnine; ker je finančna in gospodarska kriza izničila „premoženjski učinek“ financiranih sistemov, ki naj bi spremljal ta sistem,
- F. ker je Komisija v svoji zeleni knjigi delno priznala pomanjkljivosti financiranih sistemov, saj ugotavlja, da so „zasebni pokojninski skladi [...] med letom 2008 izgubili več kot 20 % svoje vrednosti. Poleg tega številna pokroviteljska podjetja poklicnih pokojninskih skladov niso bila zmožna v celoti izpolniti svojih obveznosti“, da „jih še mnogo ostaja pod zahtevanimi ravnmi plačilne sposobnosti“ ter da „poleg tega številna pokroviteljska podjetja poklicnih pokojninskih skladov niso bila zmožna v celoti izpolniti svojih obveznosti“,
- G. ker je Komisija za leto 2011 že oznanila objavo bele knjige o pokojninah, ki naj bi nasledila zeleno knjigo in v kateri naj bi predlagala konkretne nezakonodajne in zakonodajne ukrepe; ker je v svojem delovnem programu za leto 2011 že predlagala pregled direktive o institucijah za poklicno pokojninsko zavarovanje iz leta 2003,

SPLOŠNO

1. odločno zavrača pristop, sprejet v zeleni knjigi, ki navaja, da „je nujno treba

pregledati ‚pokojninsko obljubo‘, da se določi, kakšna podpora se lahko pričakuje od ostalega gospodarstva in javnih proračunov“, in poziva k razvoju evropskega notranjega trga za pokojninske sklade, kar bi privedlo do vnovičnega odprtja finančnega igralništva in oblikovanja novih možnosti za špekulacije namesto omejitev, ter s tem dodatno ogrozilo ustreznost, varnost in vzdržnost pokojnin;

2. poudarja, da Evropska unija zdaj kaže svojo resnično nesocialno plat, saj tako Unija kot vlade zagovarjajo in izvajajo usklajeno strategijo za varčevalne politike, vključno z nižanjem pokojnin, višanjem zakonske upokojitvene starosti, spreminjanjem osnovne pokojninskih pravic s posameznikovih prihodkov v najboljših letih na povprečne prihodke v celotni delovni dobi in podaljševanjem prispevnih obdobj;
3. poudarja, da je javnofinančni primanjkljaj v državah visok in se javni dolg povečuje večinoma zato, ker vlade še vedno rešujejo finančni sektor pred posledicami špekulacij in škodo, ki so jo te povzročile gospodarstvu; odločno nasprotuje varčevalnim politikam vlad EU, ki breme poplačila javnega dolga upnikom iz finančnega sektorja prenašajo na običajne delavce, upokojene itd., katerih službe, plače, socialne pravice, pokojnine in pravice so ogrožene;
4. pozdravlja zelo množično mobilizacijo sindikatov in socialnih gibanj v številnih državah članicah proti splošnim varčevalnim politikam in zlasti novemu valu neoliberalnih pokojninskih reform; odločno podpira obet vseevropskega usklajevanja uporniških gibanj proti razredni vojni od zgoraj, ki so jo sprožili Komisija, Svet in vlade vseh držav članic razen Cipra;
5. poudarja, da bodo sedanje varčevalne politike – močno zniževanje javnih naložb, nenehno krnjenje socialnega varstva in socialne države, nov val prizatizacije javnih storitev, zamrzovanje plač, dvigovanje stopenj DDV itd. – zelo verjetno privedle do dodatnega zmanjševanja kupne moči in notranjega povpraševanja, upada davčnih prihodkov in podaljšanja gospodarske stagnacije ali zdrsa nazaj v recesijo ter da je zelo malo verjetno, da bodo s takšnimi politikami doseženi njihovi uradni cilji, tj. zmanjšanje javnega dolga in krepitev finančne vzdržnosti pokojninskih sistemov;
6. poziva države članice, Svet in Komisijo, naj pripravijo alternativno, vseevropsko usklajeno makroekonomsko politiko, ki bo osredotočena na naložbe za trajnostni socialni in okoljski razvoj pod vodstvom javnega sektorja; trdi, da bi morala Evropa namesto varstva bank z ukinjanjem sistemov socialnega varstva za državljane, s čimer potiska države članice v spiralo upadanja gospodarske rasti, mobilizirati in uporabiti svoja finančna sredstva (EIB, EBRD, EFSM, ESM itd.) za naložbe ter se pri tem osredotočiti na države, ki najbolj potrebujejo spodbudo povpraševanja, zlasti z vnaprejšnjim financiranjem Skupnosti (iz strukturnih skladov in kohezijskega sklada) brez zahtev o nacionalnem sofinanciranju;
7. poudarja, da je s takšnimi naložbami pod vodstvom javnega sektorja mogoče statistiko zaposlovanja in prihodkov pomnožiti s količnikom 1,5 do 2 ter da take naložbe obetajo, da se bodo samodejno financirale, kar bo koristilo dolgoročni dinamiki gospodarstva in bolj verjetno privedlo do zmanjšanja javnega primanjkljaja, hkrati pa bo izboljšalo finančno vzdržnost sistemov socialnega varstva;

8. poziva Svet, naj na ravni EU določi splošni davek na finančne transakcije, s katerim bo omejil špekulacije in zagotovil pravičen prispevek finančnega sektorja k oživljanju gospodarstva in refinanciranju fiskalnega bremena zaradi reševanja težav z javnim denarjem; poudarja, da bi se lahko v skladu z nedavnimi študijami v Evropi s splošnim davkom na finančne transakcije, ki bi znašal 0,1 %, letni prihodki povečali za 2,1 % BDP (približno 262 milijard EUR); predlaga, da bi se prihodki iz splošnega davka na finančne transakcije uporabili za razvojno pomoč, protikrizne ukrepe in spodbujanje trajnostnega razvoja;
9. poziva države članice, naj bolj obdavčijo bančne in menedžerske nagrade, dohodke iz kapitala (tj. dividende, obresti), kapitalske dobičke ter veliko premoženje in velike dediščine, te prejemke pa naj uporabijo za povečanje naložb pod vodstvom javnega sektorja; poudarja, da bi morale države članice za pomoč fiskalni konsolidaciji zagotoviti varčevanje tudi pri vojaških izdatkih in subvencijah, ki so škodljive za okolje, ter tako prispevati tudi k izboljšanju finančne vzdržnosti zakonskih pokojninskih sistemov;
10. poudarja, da so se maastrichtska merila za Evropsko monetarno unijo in Pakt stabilnosti in rasti izkazala za nedelujoča, tudi glede na to, kako so v tem okviru obravnavane pokojninske „reformne“; poziva Svet in Komisijo, naj določita merila za „resnično konvergenco“ gospodarstev in podpreta mehanizme, ki državam članicam omogočajo, da jo dosežejo, ter naj ukineta Pakt stabilnosti in rasti in ga nadomestita s Paktom za zaposlovanje in trajnostni razvoj;

DEMOGRAFSKE SPREMEMBE

11. poudarja, da napovedi Komisije o demografskih spremembah temeljijo na statistični verjetnosti, in kakor je med drugim pokazala nedavna kriza, ni mogoče vključiti zadostnih meril, na podlagi katerih bi lahko z visoko stopnjo zanesljivosti napovedali prihodnji razvoj za obdobje 50–60 let;
12. poudarja, da podobne napovedi na začetku t. i. Belle Époque leta 1900, na primer, ne bi mogle upoštevati dejanskih posledic dveh svetovnih vojn in izboljšane kontracepcije z iznajdbo tabletke na demografski razvoj do leta 1960;
13. zato poudarja, da bi bilo treba takšne dolgoročne napovedi demografskih sprememb obravnavati zelo previdno, saj ni mogoče napovedati prihodnjih družbenih sprememb, temeljnih inovacij itd. za obdobje nekaj desetletij; poudarja, da so bili pokojninski sistemi v preteklosti vedno diskrecijski in da so se izvajali glede na srednjeročne izzive;
14. ugotavlja, da so demografske spremembe dolgoročen proces, ki se v zrelih industrializiranih družbah odvija že desetletja; poudarja, da je bilo na primer v Nemčiji leta 1900 dvanajst delavcev na enega upokojenca, do leta 2000 pa se je to razmerje zmanjšalo na štiri delavce na enega upokojenca in naj bi po pričakovanjih do leta 2040–2050 nadalje upadlo na dva zaposlena na enega upokojenca;
15. poudarja, da se je Evropa že uspešno soočila z najtežjimi posledicami demografskih sprememb – zlasti od petdesetih do konca sedemdesetih let dvajsetega stoletja, ko se

je socialno varstvo dejansko razširilo v številnih evropskih državah – ter da se bomo morali v prihodnjih štirih desetletjih soočiti z golj s sorazmerno manjšimi demografskimi učinki starajoče se „baby boom“ generacije;

16. dvomi v splošno stališče Komisije, da je mogoče doseči trajnostno rast in finančno vzdržne pokojninske sisteme samo vzporedno z rastjo prebivalstva: če bi to držalo, bi bilo v povprečju veliko mlajše prebivalstvo držav v razvoju, na primer v državah Magreba, že deležno visoke rasti in stabilnih pokojninskih obetov – kar na žalost ni res, saj je brezposelnost mladih tam izjemno visoka (50 % in več), zaposlitvenih možnosti pa ni;
17. dvomi, da so demografski kazalniki tako ustrezni za zagotavljanje vzdržnosti pokojninskih sistemov, kot trdijo osrednji mediji in elite v EU: dejanski BDP v Zahodni Nemčiji se je od leta 1950 do 1990 na primer povečal za 473 %, število zaposlenih pa je v istem času naraslo zgolj za 42 %, kar pomeni, da je mogoče z „demografskimi spremembami“ pojasniti zgolj 9 % rasti produktivnosti v tem obdobju, medtem ko je ostalo posledica realnega povečanja osnovnega kapitala, produktivnosti dela itd.; zato poudarja, da osrednje vprašanje „vzdržnosti pokojnin“ ni demografske, temveč ekonomske narave;
18. poudarja, da je problem ohranitve pokojnin tudi problem razporeditve, pri katerem je vprašanje, kako zrele industrializirane evropske družbe razporedijo nominalno dodano vrednost med dobičke/sredstva na eni in plače/pokojnine/socialne izdatke na drugi strani – koliko morajo nameniti (socialni) porabi in koliko naložbam;
19. poudarja, da je po mnenju Komisije in priznanih ekonomistov ohranjanje povprečne letne rasti produktivnosti dela med 1,1 % in 1,4 %, kakršna je bila v preteklih desetletjih, ključ do ohranjanja vzdržnosti pokojninskih sistemov; poudarja, da bi bilo mogoče dodatne produktivnostne rezerve zagotoviti s povečanjem učinkovitosti rabe energije in virov (faktor 4 do 2020–2025 in faktor 10 do 2050); poudarja, da lahko splošna rast produktivnosti omogoči, da bi se dodana vrednost z zmanjševanjem delovne sile še vedno povečevala in zagotovila zdrave temelje za pravično prerazporeditev prihodkov med gospodarsko aktivne in neaktivne osebe (kot so npr. upokojenci, otroci, šolarji, študenti itn.);
20. poudarja, da so za zagotovitev finančne vzdržnosti pokojninskih sistemov ter zagotavljanje varnosti in ustreznosti prihodnjih pokojnin bistvena gospodarska in socialna vprašanja zagotavljanje zadostne splošne rasti produktivnosti na poti k socialno in okoljsko trajnostnemu razvoju, ki bo pripomogla k pravičnejši razdelitvi prihodkov in bogastva, postopno ukinjanje negotovih zaposlitev, spodbujanje dostojnega dela in doseganje polne zaposlenosti;

MEDGENERACIJSKA PRAVIČNOST

21. je seznanjen, da so bile v skladu s „priporočili“ EU v zadnjih desetletjih „pokojninske reforme“ v Evropi utemeljene s potrebo po ustvarjanju „medgeneracijske in generacijske pravičnosti“ – npr. da bi preprečili, da bi mlade in prihodnje generacije preobremenili z nakopičenim javnim dolgom, posebno v povezavi s financiranjem pokojnin za starejše generacije;

22. poudarja, da je bila dejanska pot pokojninskih reform, ki jih sprejele države članice, nasprotna; zakonsko predpisani pokojninski sistemi so razpadli, tako da zagotavljajo le še osnovne ali minimalne pokojnine, medtem ko se je zakonsko določena pokojninska starost za mlajše generacije zviševala (z znižanimi ugodnostmi, daljšimi obdobji plačevanja prispevkov, sankcijami za zgodnje upokojevanje in zamrznitvijo ali zmanjšanjem prispevkov delodajalca v te sisteme); uvedeni so bili pokojninski produkti drugega in tretjega stebra, za katere morajo mlade generacije plačevati zvišane prispevke (čeprav so delno omiljeni z davčnimi olajšavami/izjemami itn.), da bi „prenesli odgovornost za pokojninske prihranke na posameznika“;
23. odločno kritizira cinizem teh „reform“ in uradnega diskurza za njihovo utemeljevanje, saj so negativno vplivale na starejše in mlajše generacije, in sporočilo EU bodočim upokojencem lahko – v nasprotju s trditvijo o uvajanju večje medgeneracijske pravičnosti - povzamemo enostavno kot „delajte dlje, prihranite več, imejte manj“;

POLITIKA ZAPOSLOVANJA ZA ZAGOTOVITEV VZDRŽNIH POKOJNIN

24. poudarja, da porast nestandardnih in negotovih oblik dela ter zaposlitev s skrajšanim delovnim časom, postranskih in začasnih zaposlitev v kombinaciji z „reformami“ trga dela za povečanje prožnosti v interesu kapitala in „zmanjševanjem stroškov“ vodi v rast sektorjev z nizkimi plačami in vse več negotovih zaposlitev z zelo nizkimi plačami, tako da je veliko delavcev a priori izključenih iz drugega in tretjega stebra pokojninskega zavarovanja in so zato bolj ranljivi za revščino v starosti, če upoštevamo zmanjšanja v zakonsko predpisanih pokojninskih sistemih;
25. je seznanjen s sklepi Sveta za zaposlovanje, socialno politiko, zdravje in varstvo potrošnikov z dne 6. decembra 2010, ki med drugim navajajo, da lahko „s podporo razvoju pravic, večjo udeležbo na trgu dela ter s prizadevanji za večjo vključitev v pokojninske sisteme, s posebnim poudarkom na ranljivih skupinah ter kakovosti dela“ dosežemo boljše pridobivanje pokojninskih pravic;
26. vendar poudarja, da je najboljši način za doseganje tega cilja odprava vseh oblik prekarnih in negotovih zaposlitev, postopna ukinitve vseh javnih subvencij (davčne olajšave, olajšave za t. i. neplačne stroške itn.) za tovrstne oblike zaposlovanja, spodbujanje enakosti in polne zaposlenosti z „dostojnim delom“, podpiranje višjih plač in pomoč pri ustvarjanju kakovostnejših delovnih mest s primerno alternativno makroekonomsko politiko za trajnostni razvoj in na ta način izboljšanje dohodkov iz zaposlitve na splošno in pozneje podpiranje pridobivanja pravic do dostojne pokojnine;
27. poudarja dejstvo, da je delo na področju oskrbe v današnji družbi pomemben del formalnega in neformalnega gospodarstva, v katerem je večina delavcev žensk, ki pogosto nimajo zagotovljenih ustreznih delovnih pogojev in/ali varnosti; poziva države članice, Svet in Komisijo, naj obravnavajo to gospodarsko panogo, da se izboljšajo delovni pogoji in okrepi zagotavljanje oskrbe v okviru javnega sektorja ter enak dostop do oskrbe za vse, pa tudi zagotovijo dostojne pokojnine zaposlenim na področju nege in oskrbe;
28. meni, da je treba organizacijo dela in ureditev delovnega časa prilagoditi

demografskim spremembam; poudarja, da so stabilnejša zaposlitev, kolektivno skrajšanje delovnega časa, socialna varnost ter zdravje in varnost na delovnem mestu nujni dejavniki za lažje vključevanje mladih in starejših delavcev, da bi ohranili redno zaposlitev ter ostali motivirani in zdravi do zakonsko določene upokojitvene starosti;

29. poziva države članice, naj leto 2012, evropsko leto aktivnega staranja, izkoristijo za vzpostavitev aktivnega sodelovanja s socialnimi partnerji in s podporo Evropske fundacije za izboljšanje življenjskih in delovnih razmer razvijejo priporočila za oblikovanje visokokakovostnih delovnih mest in zmanjšanje fizičnega in duševnega stresa za zaposlene, da bodo lahko delali do sedanje upokojitvene starosti in da te ne bo treba še naprej dvigovati; zavrača samodejno povezavo med zakonsko določeno upokojitveno starostjo in pričakovano življenjsko dobo;

USTREZNOST

30. je seznanjen z napovedmi skupnega vmesnega poročila o pokojninah, ki sta ga pripravila Odbor za ekonomsko politiko in Odbor za socialno zaščito, o tem, da "je glede na spreminjanje nadomestil med letoma 2006 in 2046 znižanje za delavce z nižjimi plačami in tiste s povprečnimi mnogokrat primerljiv (izražen v odstotnih točkah). poleg tega se zdi, da je v mnogih državah članicah, kjer se je razmerje med prispevki in pravicami okrepilo, gibanje teoretičnih nadomestil mnogo manj ugodno za nižje plače kot za povprečne";
31. se seznanja z ugotovitvami iz skupnega vmesnega poročila o pokojninah, ki sta ga pripravila Odbor za ekonomsko politiko in Odbor za socialno zaščito, da "v povprečju EU pokojninske pravice v javnem sektorju bolj počasi rastejo kot plače ter da so nadomestila v trenutku upokojitve nižja, če se ljudje upokojijo v enaki starosti kot danes. To pomeni, da bodo v prihodnosti upokojenci v povprečju doživeli relativno znižanje življenjskega standarda v primerjavi z delovnim prebivalstvom".
32. poudarja, da je bila leta 2007 stopnja tveganja revščine višja za ženske (17 %) kot za moške (15 %), pri čemer je bila ta razlika zlasti velika med starejšimi osebami (22 % za ženske v primerjavi s 17 % za moške) in starši samohranilci;
33. poudarja, da obstaja razlika v pokojninah med moškimi in ženskami kot nadaljevanje in posledica stalne razlike v plačah glede na spol, ki je trenutno v EU v povprečju 18 %, v nekaterih državah članicah pa do 30,3 %; poziva Komisijo in države članice, naj si s prizadevanjem za preprečevanje diskriminacije med spoloma na trgu dela in ciljem, da se do leta 2020 zmanjša razkorak v plačah med spoloma na 0-5 %, povečajo ustreznost pokojnin;
34. poudarja, da so na zgoraj prikazan način v preteklosti neoliberalne reforme pokojninskega sistema, pa tudi tiste, ki se izvajajo sedaj, z znižanjem povprečne pokojnine iz obveznih javnih pokojninskih sistemov na raven osnovne pokojnine, ki se v mnogih državah članicah približuje ravni minimalnih socialnih izplačil, ogrozile ustreznost pokojnin;
35. poudarja, da so dostojni in varni pokojninski sistemi, ki preprečujejo revščino, glavni

dejavnik v boju proti socialni izključenosti in diskriminaciji ter pri spodbujanju socialne pravičnosti in socialne varnosti, enakosti med spoloma in medgeneracijske solidarnosti;

36. meni, da je odločanje o tem, kako so pokojninski sistemi organizirani in financirani, izključna odgovornost držav članic; vendar poudarja, da zakonsko določeni pokojninski sistemi ne bi smeli le preprečevati revščine v starosti, ampak bi z ustvarjanjem dohodka morali na splošno zagotavljati ohranitev dostojnega življenjskega standarda;
37. poziva Svet, naj sprejme cilj EU, da morajo minimalne plače (zakonsko določene, kolektivno dogovorjene na nacionalni, regionalni ali panožni ravni) znašati vsaj 60 % ustrezne povprečne plače (nacionalne, panožne itd.), da se več zaposlenim zagotovi individualne pokojninske pravice nad pragom revščine;
38. prav tako poziva Svet, naj doseže soglasje pri zagotavljanju minimalnih pokojnin (starostnih, invalidskih itd.) nad pragom tveganja revščine v Evropski uniji, ki znaša 60 % mediane nacionalnega dohodka, da se prepreči revščina v starosti in možnost, da bi starejši ljudje zapadli v sheme najnižjih dohodkov, ki temeljijo na merjenju premoženjskega stanja;
39. vztraja, da morata Svet in Komisija pripraviti evropsko jamstvo za mlade, ki bo vsakemu mlademu posamezniku v EU v primeru brezposelnosti takoj zagotovilo pravico do primerno plačanega delovnega mesta v skladu z njegovo usposobljenostjo in spretnostmi, do vajeništva, dodatnega usposabljanja ali do kombinacije dela in usposabljanja, zato da si mladi povečajo možnosti za pridobitev ustreznih pokojninskih pravic;
40. poudarja, da splošen dvig zakonsko določene upokojitvene starosti in podaljšanje obveznega prispevnega obdobja nikakor nista potrebna; meni, da bi ob ohranitvi trenutne ravni skupnih prispevkov zaposlenih vrnitev na enakovredno financiranje zakonsko določenih pokojninskih sistemov (vsaj 50 % prispevkov torej plača delodajalec) večini držav članic omogočila ohranitev ali vrnitev na zakonsko upokojitveno starost 60 let;
41. poziva države članice, naj okrepijo svoje pokojninske sisteme, ki temeljijo na solidarnosti in prerazdelitvenem značaju njihovih zakonsko določenih pokojninskih sistemov, tako da razširijo prispevno osnovo na samozaposlene, javne uslužbence itd. ter odpravijo omejitve za najvišje prispevke; meni, da se prispevna osnova lahko nadalje poveča z obveznimi prispevki od vseh oblik prihodkov, vključno z rentami in zaslužki od obresti;
42. poziva države članice, naj podprejo pridobivanje pokojninskih pravic tudi med prekinitvami zaposlenosti, kot je brezposelnost, študijski dopust, obdobja delovne invalidnosti, skrb za otroke ali nesamostojne osebe, izobraževanje, usposabljanje, dodatno izobraževanje itd., ter naj to štejejo kot obdobje dejanskega pokojninskega zavarovanja, saj bi izboljšalo prispevke in ustreznost pokojnin, zlasti za ženske;
43. ostro kritizira prakso večine pokojninskih sistemov, po kateri se višina plačil in

prispevkov določa glede na pričakovano življenjsko dobo, saj je diskriminatorna do žensk; poziva Komisijo, naj začne postopek, potreben za odpravo člena 5(2) Direktive 2004/113, ki dovoljuje diskriminacijo žensk na področju pokojninskih proizvodov; nasprotuje vsem sedanjim ali morebitnim zlorabam protidiskriminacijskih ukrepov za zvišanje upokojitvene starosti za ženske in dodajanje novih obremenitev zanje;

44. poziva države članice, naj zagotovijo ustrezno indeksacijo zakonsko določenih pokojninskih sistemov, vključno z najnižjimi pokojninami, da bi se nadomestila vsaj letna inflacija, poleg tega pa naj bodo spremembe pokojninskih pravic v javnem sektorju povezane z gibanjem povprečnih plač v državi;

VARNOST

45. poudarja, da zgodovinske izkušnje iz 19. stoletja in obdobja med obema svetovnima vojnama kažejo, da so financirani pokojninski sistemi neučinkoviti, dragi in občutljivi za sistemsko nestabilnost in volatilnost na finančnih trgih; poudarja, da je balonu finančnih trgov v norih dvajsetih letih prejšnjega stoletja sledila velika gospodarska kriza, ki je uničila donose in solventnost takratnih financiranih sistemov, kljub temu da so si države na različne načine prizadevale za dokapitalizacijo sistemov z davkoplačevalskim denarjem;
46. poudarja, da so kot posledica te katastrofe v financiranih pokojninskih sistemih in nezmožnosti, da bi ti sistemi ljudem omogočili varne in ustrezne pokojnine, nastali stabilnejši, učinkovitejši in cenejši javni dokladni pokojninski sistemi po drugi svetovni vojni, ki temeljijo na solidarnosti in prerazdelitvi; ostro kritizira dejstvo, da se večina vlad držav članic od osemdesetih let prejšnjega stoletja dalje ni učila iz teh preteklih lekcij in je zagotavljanje pokojnin vse bolj prelagala z javnih dokladnih sistemov na financirane pokojninske sisteme;
47. poudarja, da so delavci in upokojnenci prisiljeni žeti grenke sadove te zmotne neoliberalne politike, saj je finančna kriza izzvala drastično prilagajanje obrestnih mer in vrednosti sredstev navzdol; opozarja, da so se spet porabile ogromne količine davkoplačevalskega denarja za "stabilizacijo" financiranih sistemov, dvignili so se prispevki v te sheme, prihodnje pokojninske pravice pa zmanjšale, ne da bi obstajale realne možnosti, da bodo sheme v prihodnje lahko zagotavljale varne in ustrezne pokojnine;
48. opozarja, da je direktiva o institucijah za poklicno pokojninsko zavarovanje iz leta 2003 države članice prisilila v deregulacijo na področju zahtev po skrbnosti za poklicne pokojninske sisteme in v odprtje trga poklicnih pokojninskih sistemov za konkurenco; poudarja dejstvo, da direktiva institucijam za poklicno pokojninsko zavarovanje omogoča, da vložijo 70 % svojega portfelja ali zavarovalno-tehničnih rezervacij v delnice in obveznice podjetij, in sicer tudi na trge tveganega kapitala, ter do 30 % sredstev v tuje valute; poudarja, da je liberalizacija zahtev po skrbnosti, ki jo je prinesla direktiva, morda prispevala k izgubam in težavam, ki so v finančni krizi doletele poklicne pokojninske sisteme;
49. poudarja dejstvo, da razen zahtev glede preglednosti in informacij direktiva o

institucijah za poklicno pokojninsko zavarovanje ne zagotavlja ustrezne zaščite prispevkov in prihodnjih pokojnin varčevalcev v poklicnih pokojninskih sistemih in ne predpisuje, da bi morali biti vsaj prispevki, zbrani v okviru sistema, ob upokojitvi zajamčeni ali da bi morale biti opredeljene minimalna stopnja donosnosti ali določene pravice;

50. deli skrb Komisije glede naraščajočega trenda, da se financirane pokojnine usmerjajo v sisteme z določenimi prispevki, namesto sistemov z določenimi pravicami, saj ti sistemi prelagajo tveganja v zvezi z naložbami, inflacijo in dolžino življenja na posamezne vplačnike, delodajalcem oziroma sponzorjem takih sistemov pa ne določajo jasnih obveznosti;
51. poudarja, da je v sisteme z določenimi prispevki vgrajena sistemska nezmožnost zagotavljanja varnih in ustreznih pokojnin: v skladu z nedavno raziskavo OECD je posameznikom v isti starostni kohorti, ki redno vplačujejo 5 % svoje plače in se upokojijo po 40 letih vplačevanja prispevkov, lahko zagotovljena nadomestitvena stopnja od manj kot 30 % pa do 100 %, saj je odvisna od tega, ali se upokojijo v času, ko so finančni trgi v razcvetu, ali (zgolj nekaj let kasneje) v času, ko propadajo; zato poudarja, da bo zaradi dejstva, da postajajo sistemi z določenimi prispevki vse bolj obvezni v nekaterih državah članicah EU, zagotavljanje pokojnin postalo loterija;
52. vendar meni, da bodo predlogi Komisije, v katerih spodbuja hibridne sheme z določenimi prispevki/določenimi pravicami in boljšo regulacijo trga, morda delno res zagotavljali zanesljivejše izplačevanje pokojnin, lahko pa bodo tudi škodljivo vplivali na ustreznost pokojnin, ker se bodo "stroški reguliranja" zaračunali vplačnikom v pokojninski sistem;
53. poudarja dejstvo, da upravni stroški financiranih pokojninskih sistemov (stroški prodaje in trženja, stroški upravljanja sklada, regulativni stroški, stroški vodenja evidenc, učinki negativne selekcije in stroški transakcij) že predstavljajo od 20 do 40 odstotkov posameznih računov ter da so veliko višji kot upravni stroški zakonsko določenih dokladnih pokojninskih sistemov (od 1,5 do 4 odstotke);
54. opozarja, da so podobne težave tudi s predlogom Komisije za uporabo pristopa Solventnosti II v pokojninskih skladih (znižanje ustreznosti pokojnin) in spodbujanje sistemov zajamčenih pokojninskih pravic za pokojninske sklade (saj bodo ponovno davkoplačevalci tisti, ki bodo krili levji delež jamstev);
55. ostro kritizira dejstvo, da vse te predloge Komisije, ki na videz izhajajo iz najboljših namenov, še vedno vodi neoliberalno načelo, da se "izbira in odgovornost preneseta na posameznika" in obsedenost Komisije, da bi oživila finančne trge z odstranitvijo ovir za polnopraven "notranji pokojninski trg";
56. zato zagovarja postopno ponovno vključevanje zdravih sredstev iz financiranih sistemov v javne pokojninske sisteme – kot je to storila Argentina –, da se okrepi prerazdelitveni značaj pokojninskih sistemov in njihova zmožnost za omogočanje varnih in ustreznih pokojnin; poziva Komisijo, naj direktivo o institucijah za poklicno pokojninsko zavarovanje v sedanji obliki razveljavi.

AM\856582SL.doc

PE455.933v01-00

SL

Združena v raznolikosti

SL